

ZWIĄZEK
BANKÓW
POLSKICH

SYTUACJA SEKTORA BANKOWOŚCI SPÓŁDZIELCZEJ W POLSCE W 2022 R.

17/01/2023

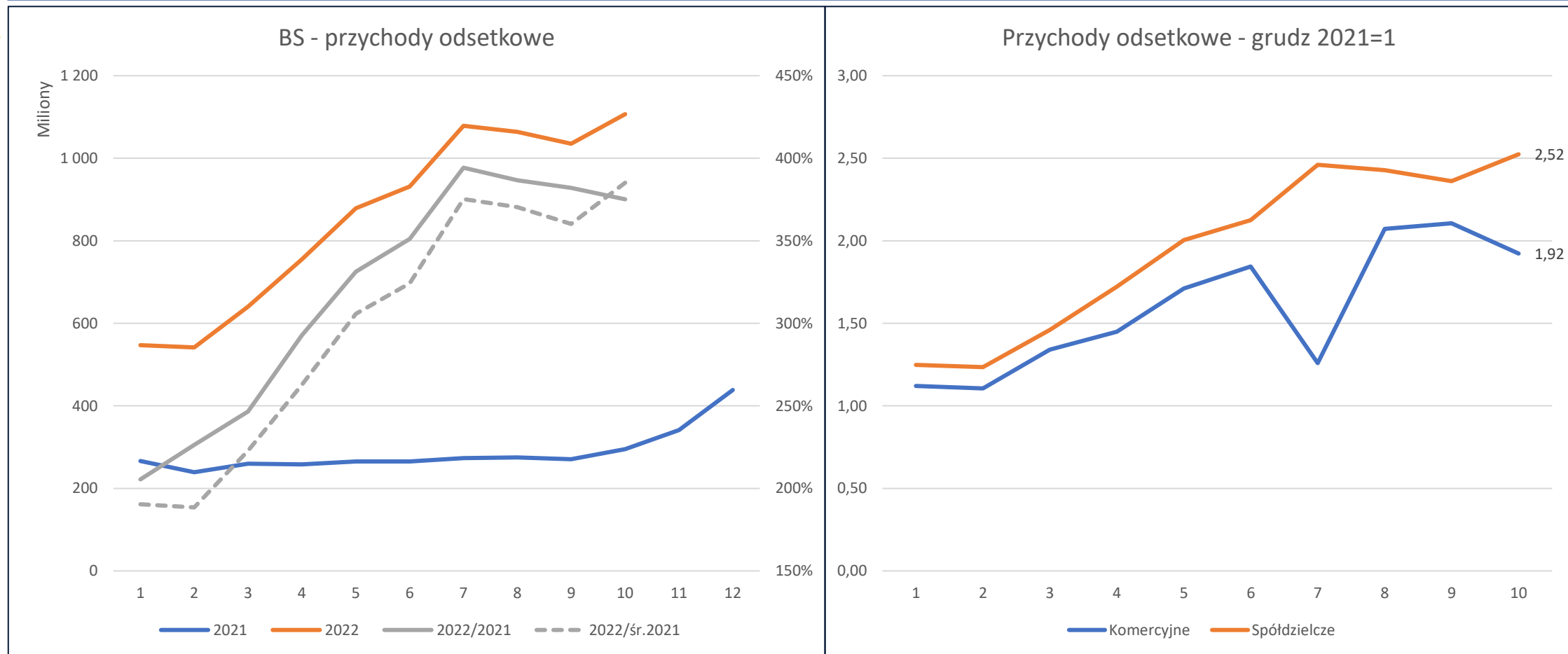
dr Tomasz Pawlonka
Zespół Badań i Analiz
Związek Banków Polskich

1

PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIKI SEKTORA BS W POLSCE

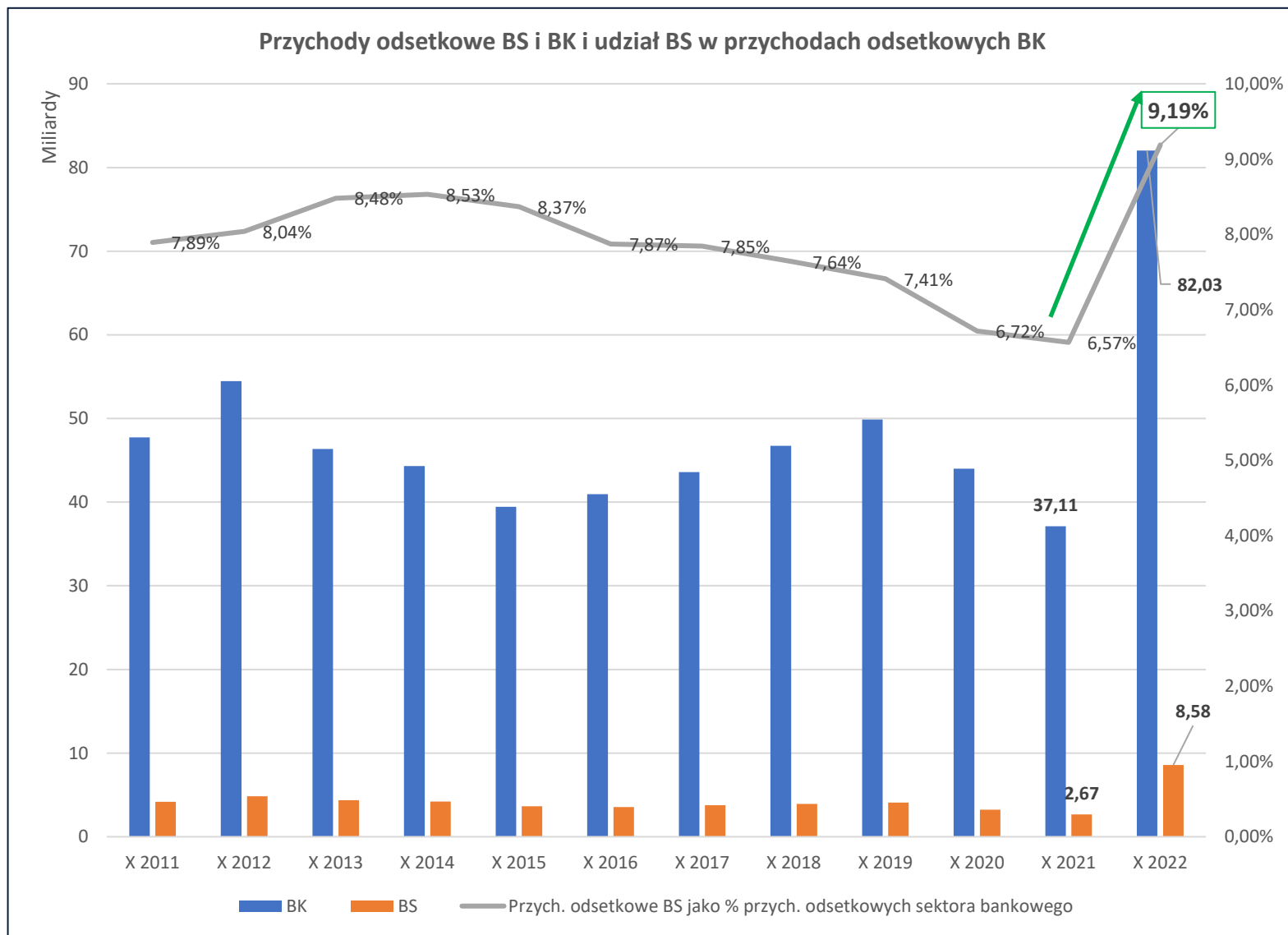
(DANE KNF Z 16/12/2022 – OBEJMUJĄ DANE DO X 2022 R. WŁĄCZNIE)

Przychody odsetkowe w BS wzrosły r/r o prawie 400% - wyraźnie silniej niż w BK

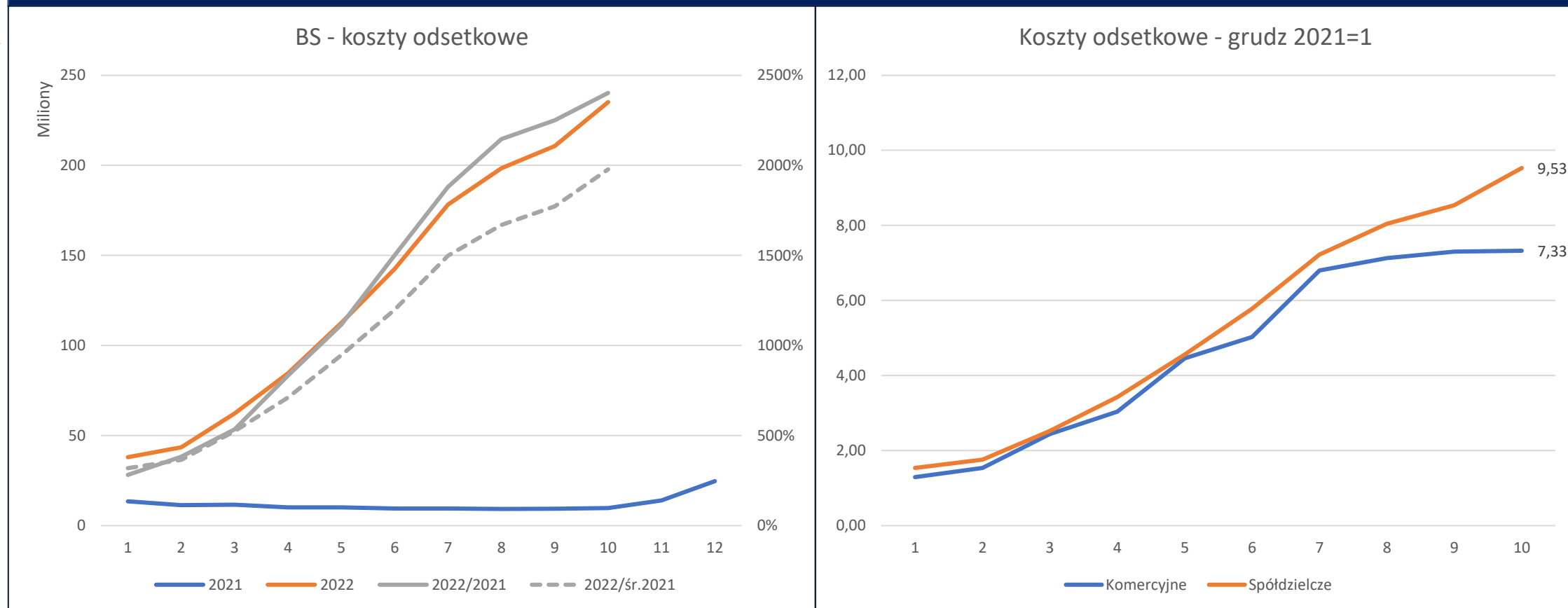
- Miesięczne przychody odsetkowe BS już w lipcu 2022 r. przekroczyły 1 mld zł i w kolejnych miesiącach dalej rosną.
- W analogicznym okresie 2021 r. przychody odsetkowe BS nie przekraczały 0,3 mld zł.
- Wyraźny wzrost przychodów odsetkowych rozpoczął się wraz z początkiem cyklu wzrostu stóp procentowych – jesienią 2021 r.

BS silnie zwiększyły swój udział w przychodach odsetkowych w relacji do BK

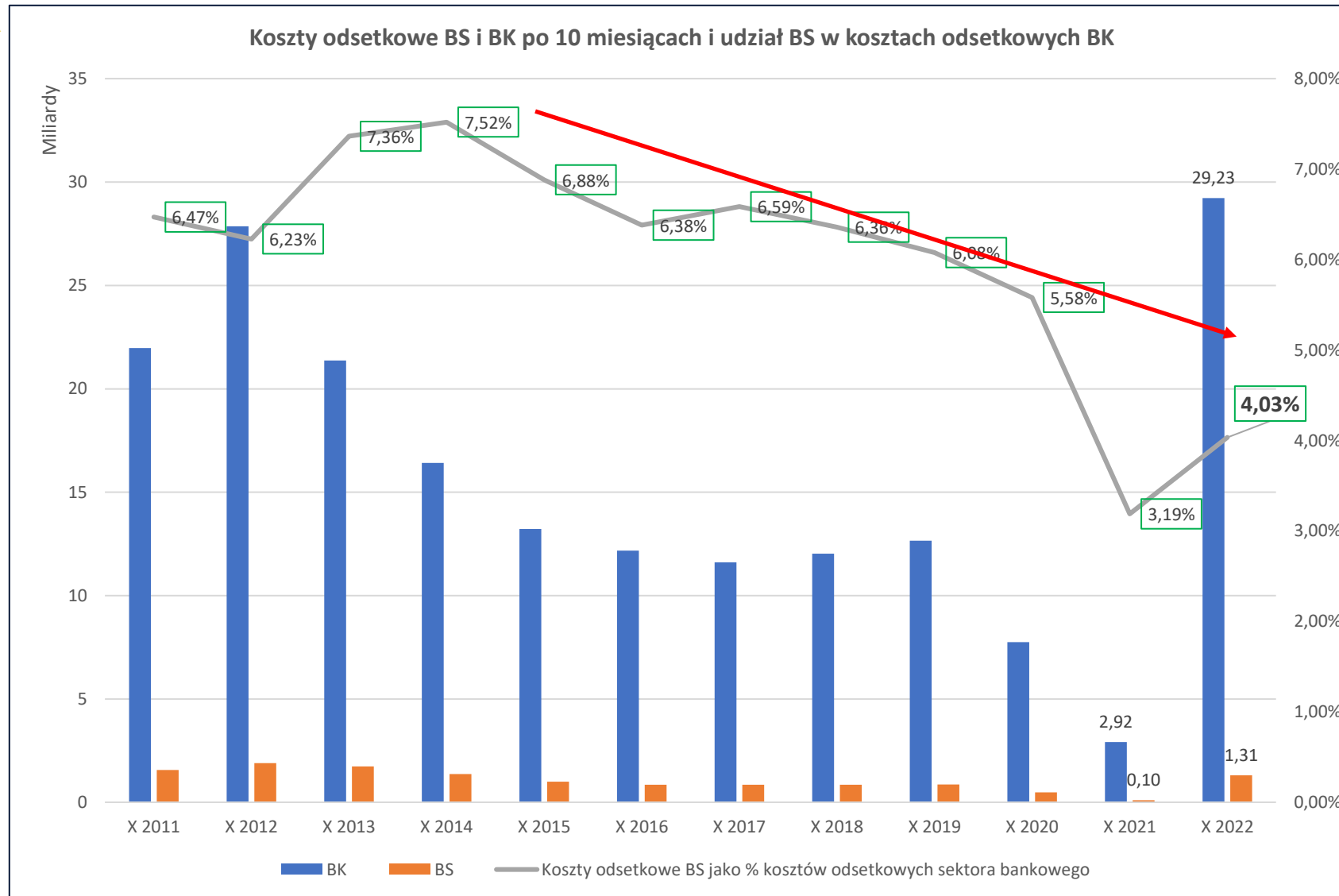
- Po 10 miesiącach 2022 r. przychody odsetkowe BS osiągnęły poziom 8,59 mld zł wobec 2,69 mld zł w październiku 2021 r.
- W tym samym czasie przychody odsetkowe BK osiągnęły poziom 82,03 mld zł wobec 37,11 mld zł na koniec października 2021 r.
- BS w 2022 r. odwróciły trend widoczny od 2014 r. i gwałtownie zwiększyły swój udział w przychodach odsetkowych sektora bankowego (9,19% na koniec października 2022 r.)

W tym samym czasie w BS koszty odsetkowe (r/r) wzrosły blisko 25-krotnie – przyrost wyższy niż w BK

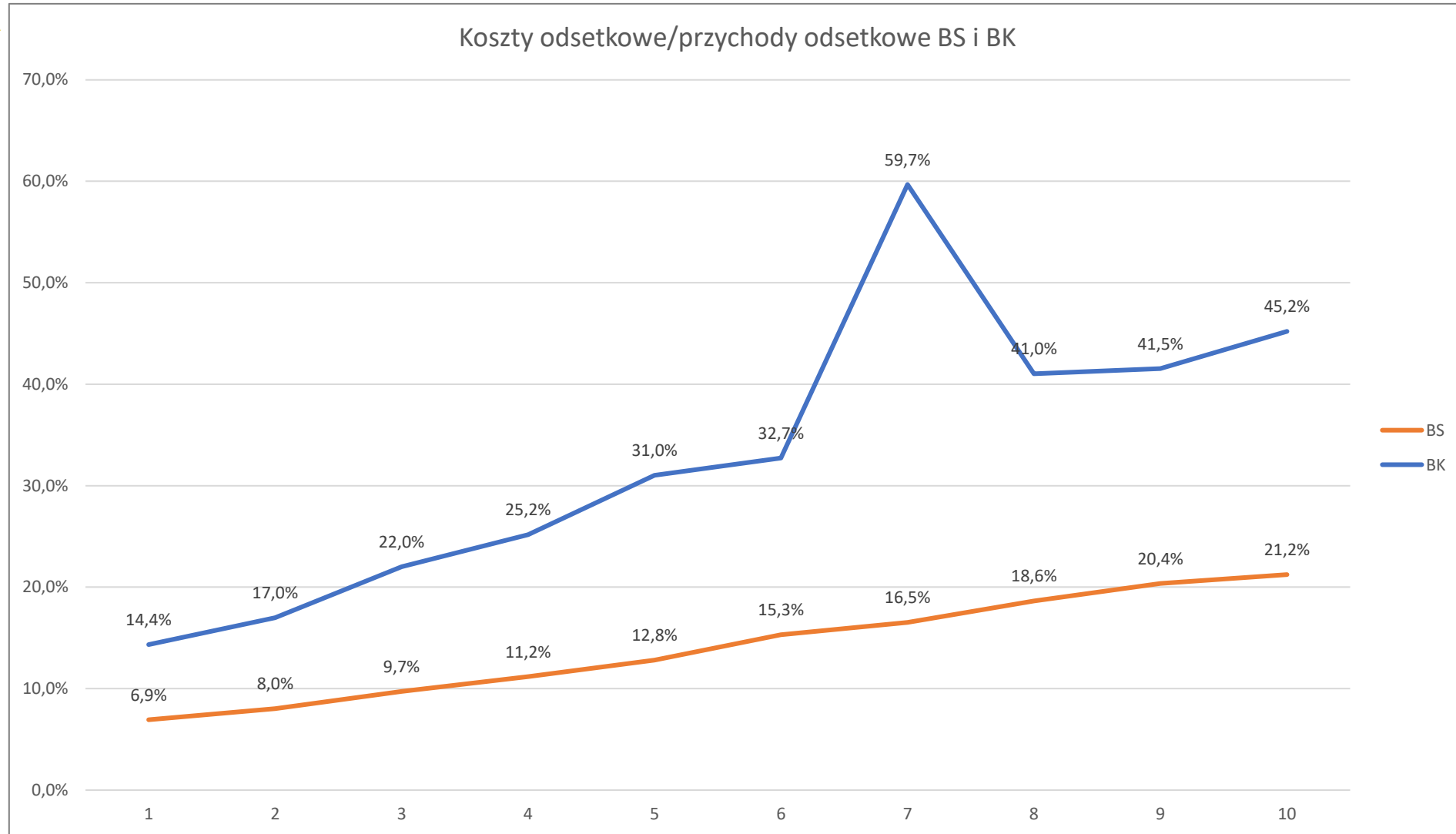
- **Miesięczne koszty odsetkowe BS przekroczyły 235 mln zł** w październiku 2022 r. i pozostają w silnym trendzie wzrostowym
- W tym samym okresie 2021 r. miesięczne koszty odsetkowe BS **nie przekraczały 10 mln zł**.
- Przyrost kosztów odsetkowych do lipca 2022 r. utrzymywał się na podobnym poziomie w BK i BS.
- Od sierpnia 2022 r. przyrost kosztów odsetkowych w BS wyższy niż w BK.

Udział BS w kosztach odsetkowych w relacji do BK wynosi ok. 4,03%, wobec udziału w przychodach odsetkowych na poziomie 9,19% (**jest to istotna asymetria**)

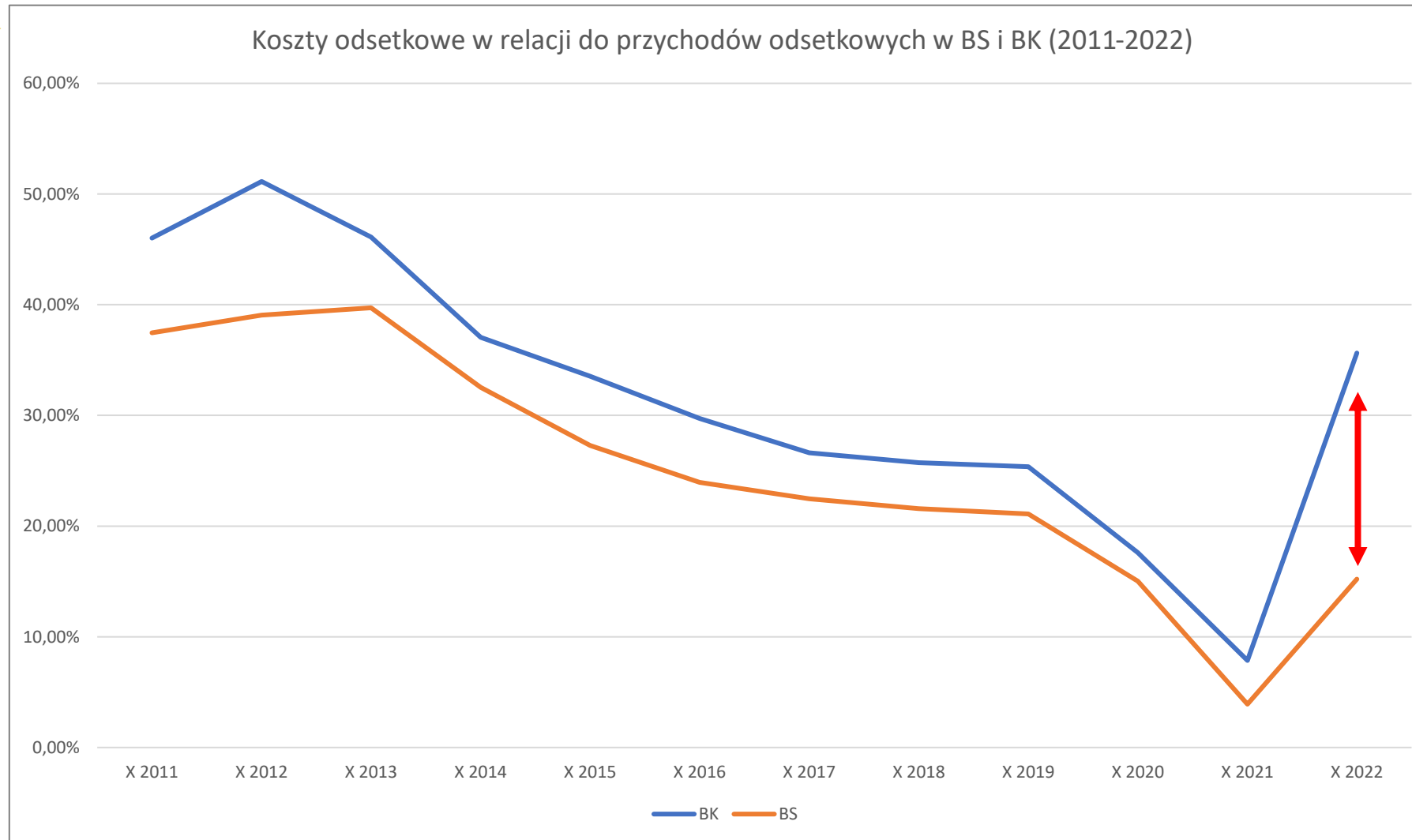
- Choć koszty odsetkowe w BS wzrosły w istotny sposób, skala przyrostu kosztów odsetkowych na poziomie BK jest znacznie wyższa.
- W rezultacie BS, o ile istotnie zwiększyły swój udział w przychodach odsetkowych sektora, o tyle w przypadku kosztów odsetkowych ich udział utrzymuje się na niskim poziomie (4,03%).

W BS koszty odsetkowe stanowią mniejszą część przychodów odsetkowych niż w BK i różnica ta się pogłębia...

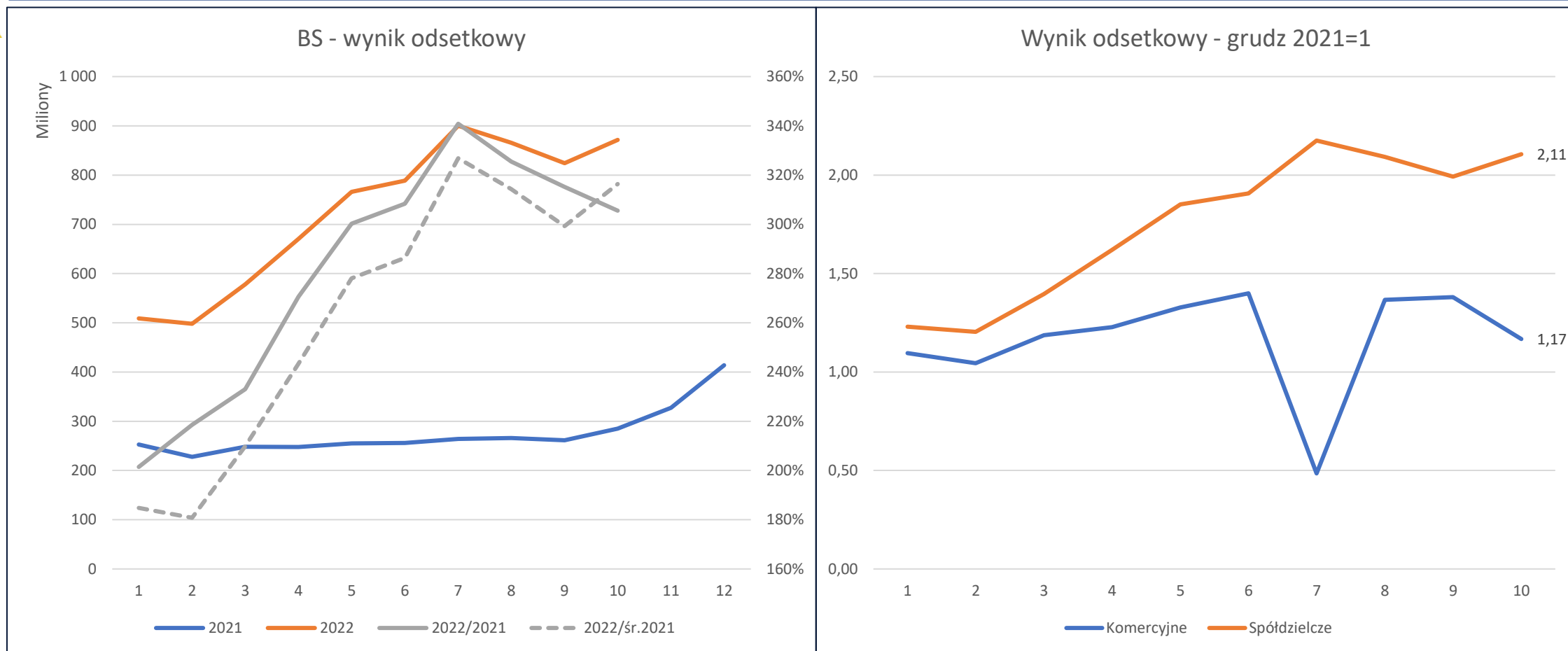
- W BS widoczny jest wzrost udziału kosztów odsetkowych w przychodach odsetkowych.
- Wzrost ten jest jednak wyraźnie niższy niż w BK.
- W rezultacie **receptą BSów na wysokie WF jest wysoka różnica pomiędzy oprocentowaniem kredytów a oprocentowaniem depozytów.**

Relacja kosztów odsetkowych do przychodów odsetkowych w BS utrzymywała się na stabilnym poziomie – aż do 2022 r.

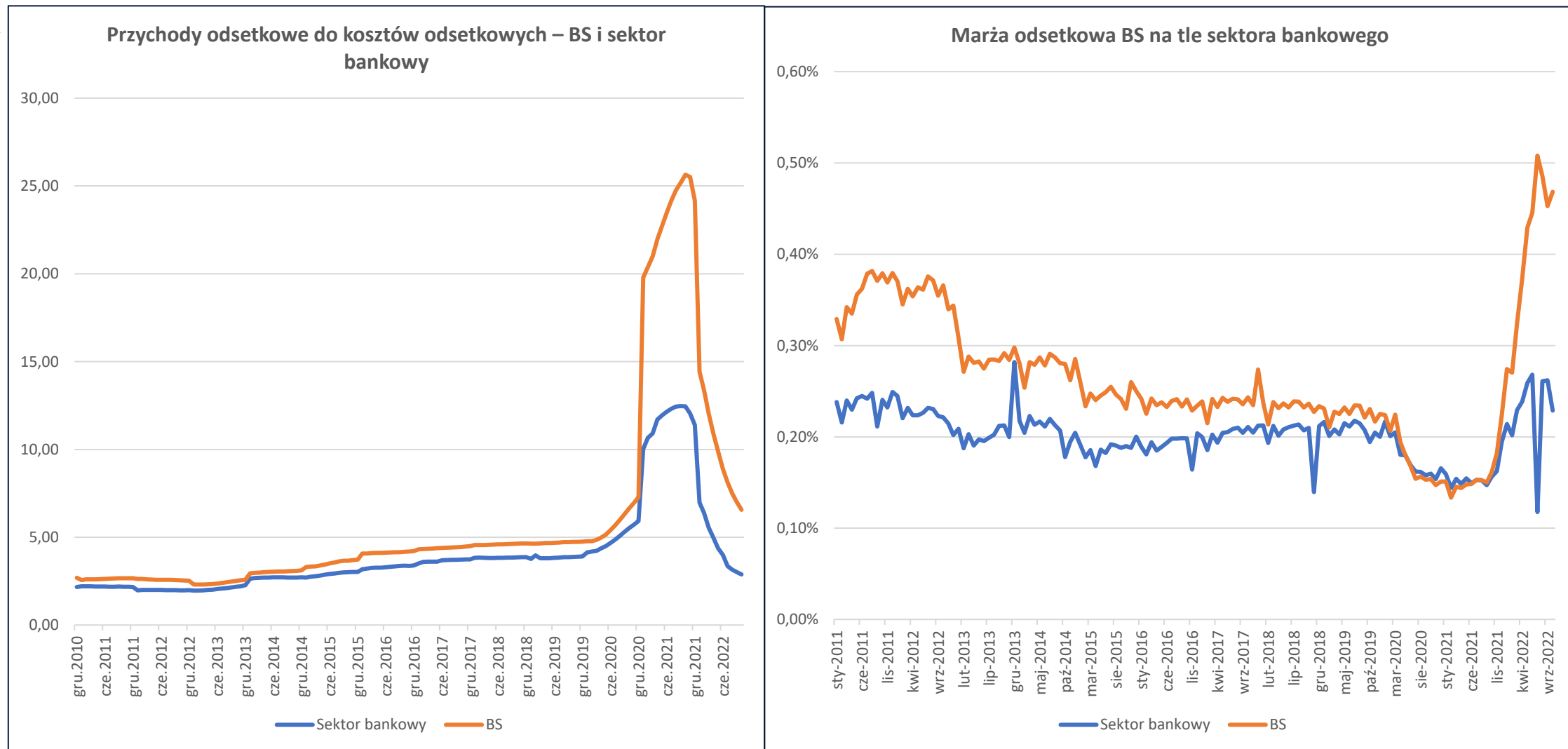
- Relacja kosztów odsetkowych do przychodów odsetkowych w BK i w BS utrzymywała się na zbliżonym poziomie aż do 2022 r. (+/- 8pp.)
- Wg stanu na koniec października 2022 r. koszty odsetkowe BS stanowiły 15,22% przychodów odsetkowych, wobec 35,63% w BK (ponad 20 pp.)

... dzięki czemu wynik odsetkowy BS w 2022 r. jest o ponad 300% wyższy niż w 2021 r. i rośnie szybciej niż w BK

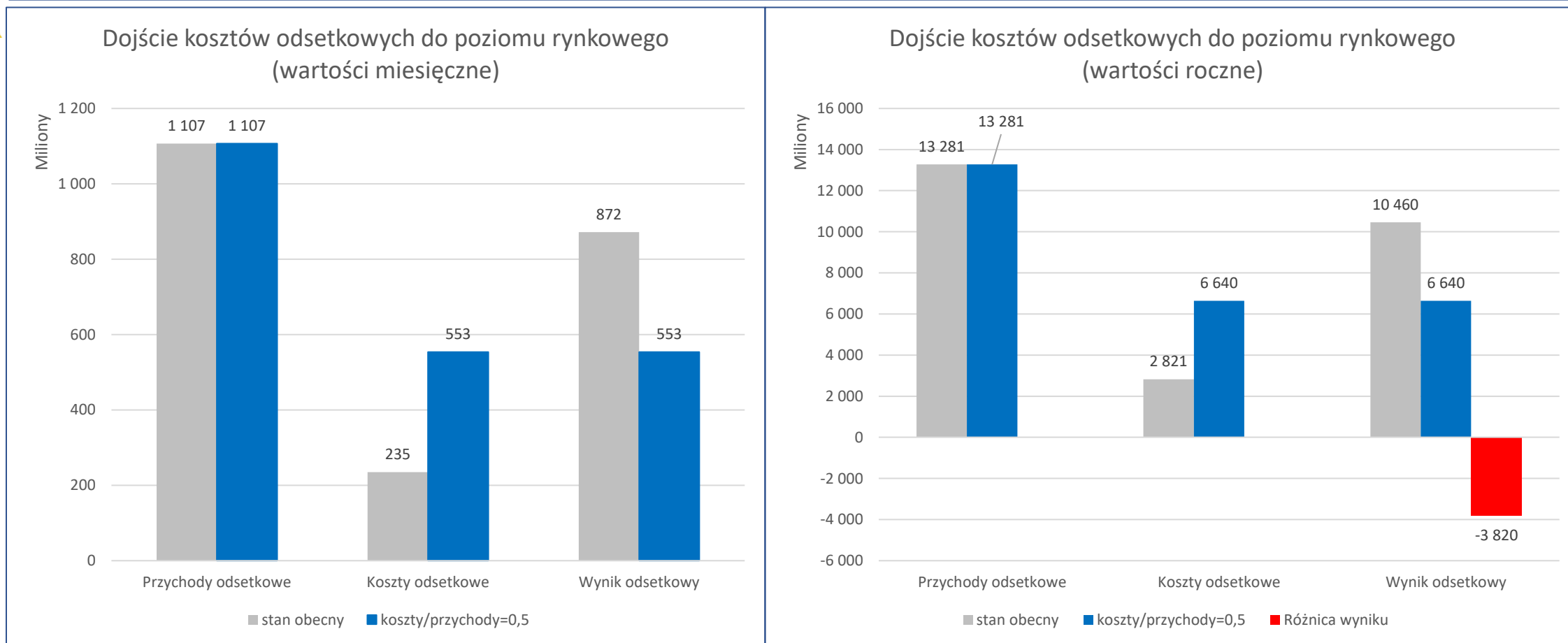

- Istotne zmiany w relacji kosztów odsetkowych do przychodów odsetkowych BS sprawiły, że istotnie wzrosły wyniki odsetkowe BSów.
- Wynik odsetkowy BS po 10 miesiącach 2022 r. osiągnął poziom **7,27 mld zł wobec 2,56 mld zł** w analogicznym okresie 2021 r. **(+183,6%)**.
- W tym samym czasie wynik odsetkowy BK osiągnął poziom 52,8 mld zł wobec 34,19 mld zł w analogicznym okresie 2021 r. **(+54,4%)**.

Istotą wysokich wyników BSów w 2022 r. był silny wzrost marży odsetkowej

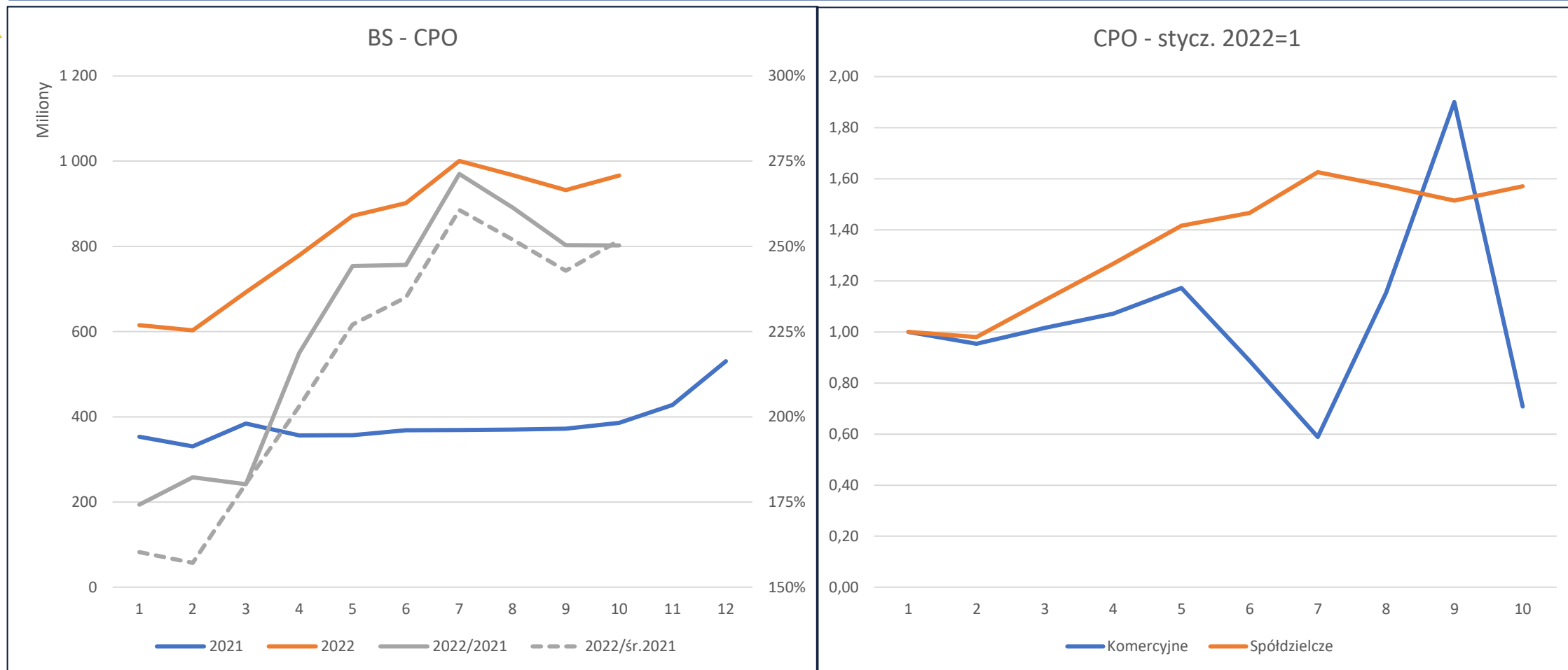

Wzrost kosztów odsetkowych do poziomów rynkowych obniżyłby wynik odsetkowy BS o blisko 4 mld zł

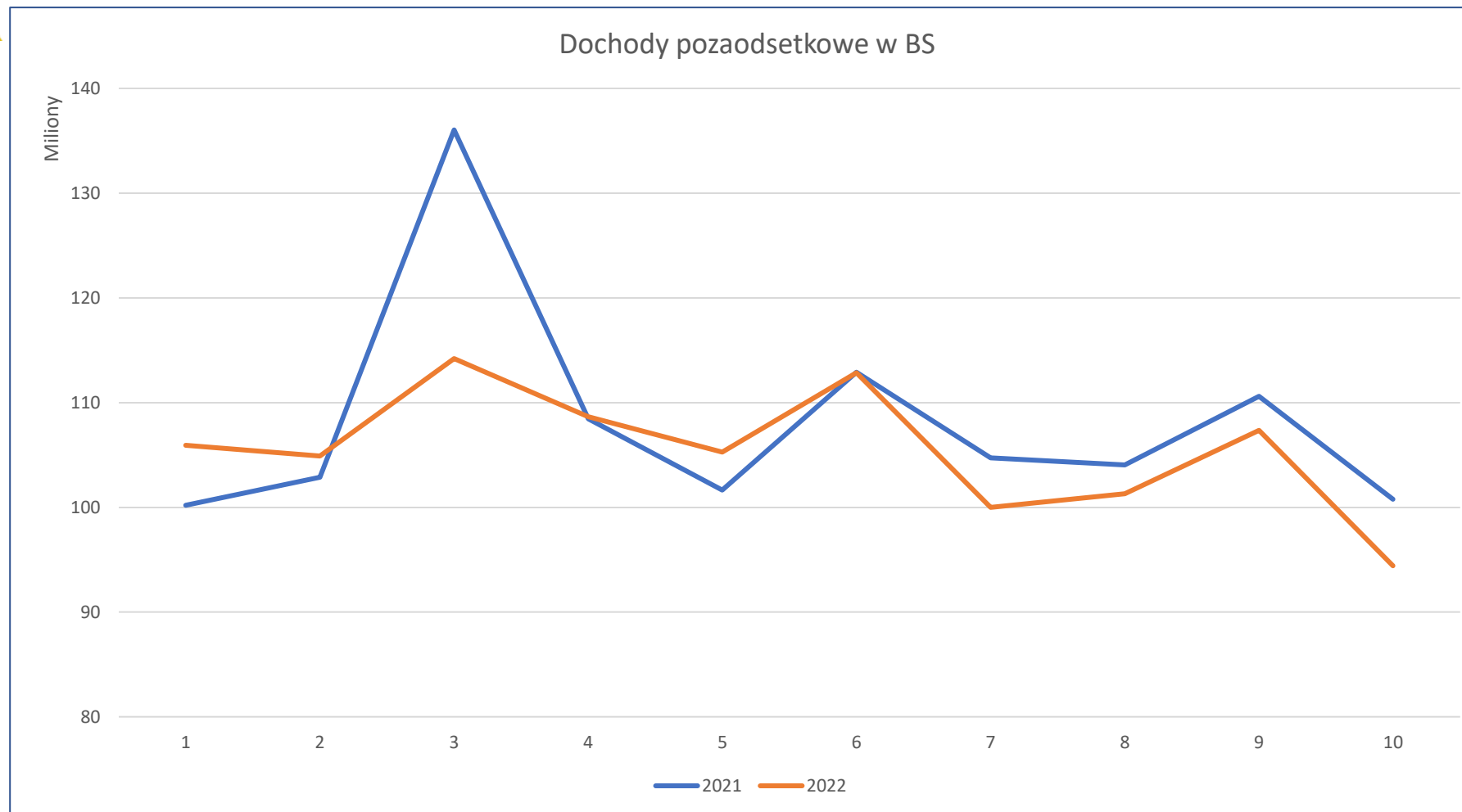
- Hipotetyczne dostosowanie w BS poziomu kosztów odsetkowych w relacji do przychodów odsetkowych do poziomów analogicznych jak w BK skutkowałoby istotnym wzrostem kosztów odsetkowych i silnym obniżeniem wyniku odsetkowego.
- Obniżenie wyniku odsetkowego o 3,82 mld zł sprawiłoby, że wyniki odsetkowe BS osiągnęłyby poziom znane z wcześniejszych lat (ok. 3 mld zł po 10 miesiącach).

Wolniej niż wyniki odsetkowe w BS wzrastają CPO (wzrost o ok. 250% r/r)...

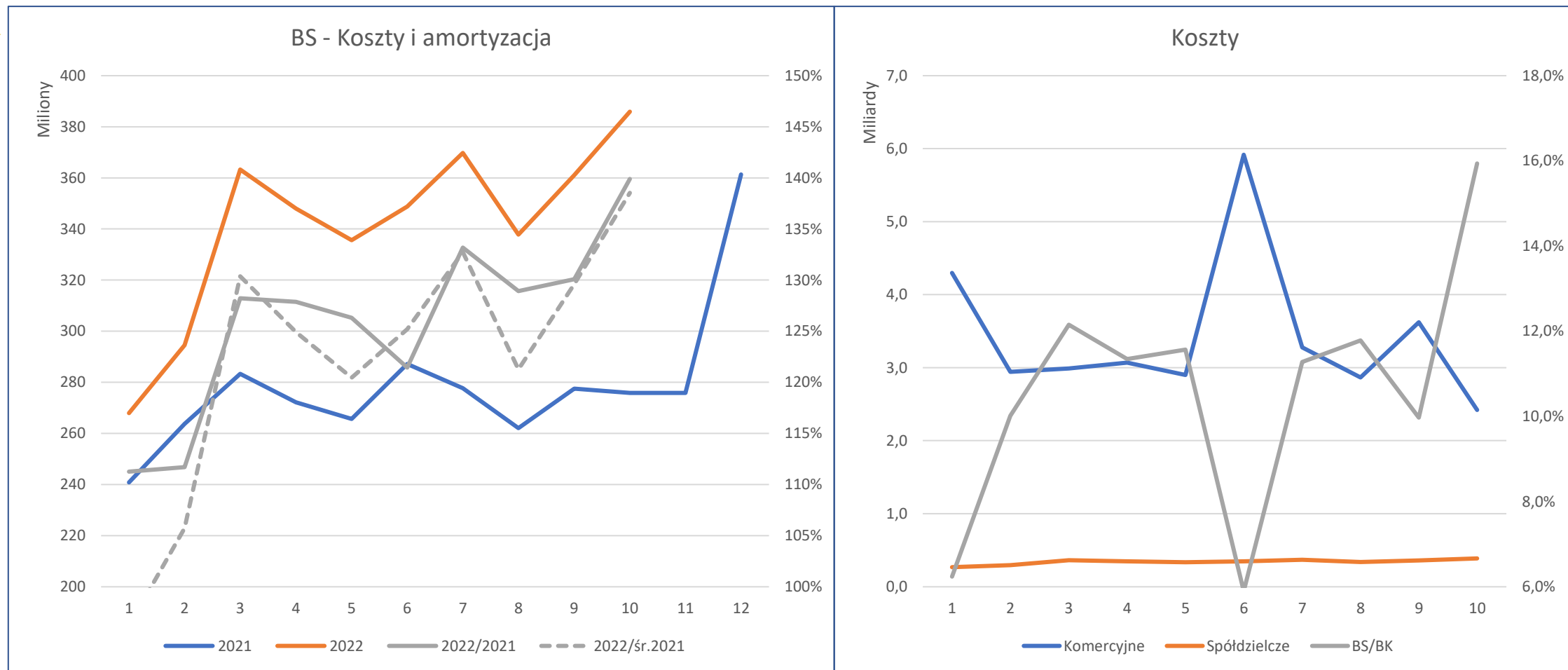
- CPO po 10 miesiącach 2022 r. osiągnęły w BS poziom 8,33 mld zł, wobec 3,65 mld zł w analogicznym okresie 2021 r. (+128%).
- CPO po 10 miesiącach 2022 r. osiągnęły w BK poziom 63,67 mld zł, wobec 49,59 mld zł w analogicznym okresie 2021 r. (+28,4%).

... co spowodowane jest m.in. spadkiem (r/r) dochodów pozaodsetkowych

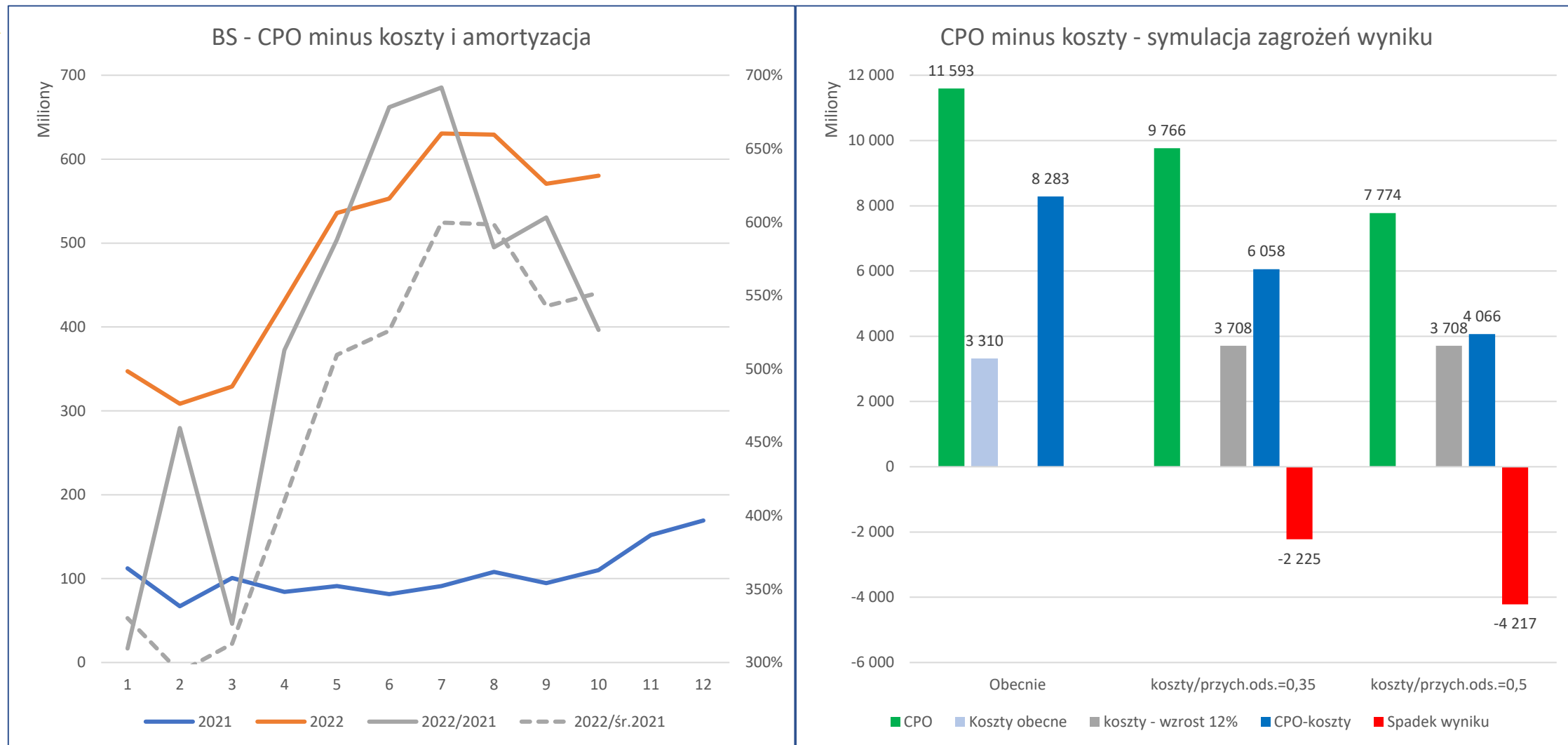
- Suma dochodów pozaodsetkowych BS w trakcie 10 miesięcy 2022 r. osiągnęła poziom **1,054 mld zł** wobec **1,083 mld zł** w analogicznym okresie 2021 r.
- Od połowy 2022 r. widoczny jest jednak kierunek malejących miesięcznych dochodów pozaodsetkowych.

Choć koszty i amortyzacja w BS wzrosły r/r o blisko 140%, podlegają one znacznie mniejszym wahanom niż w BK

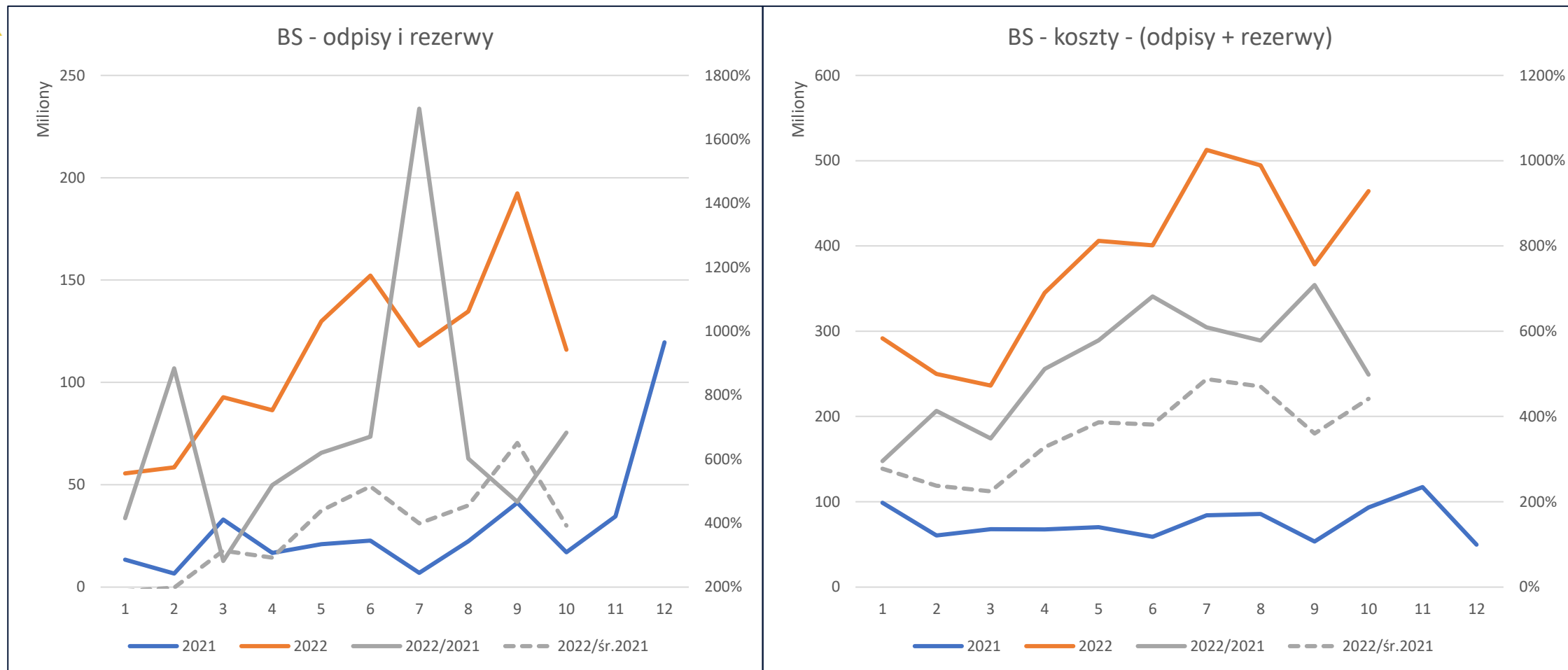

- Koszty działania BS powiększone o amortyzację osiągnęły po 10 miesiącach 2022 r. poziom 3,41 mld zł, wobec 2,71 mld zł w analogicznym okresie 2021 r. (+26,11%)
- Koszty działania BK powiększone o amortyzację osiągnęły po 10 miesiącach 2022 r. poziom 34,3 mld zł, wobec 27,26 mld zł w analogicznym okresie 2021 r. (+25,85%)

Choć CPO pomniejszone o koszty działania i amortyzację wzrosły r/r o ponad 500%, zwiększenie kosztów odsetk. do poziomów rynkowych może spowodować spadek CPO pomniejszonych o koszty i amortyzację o 4,2 mld zł

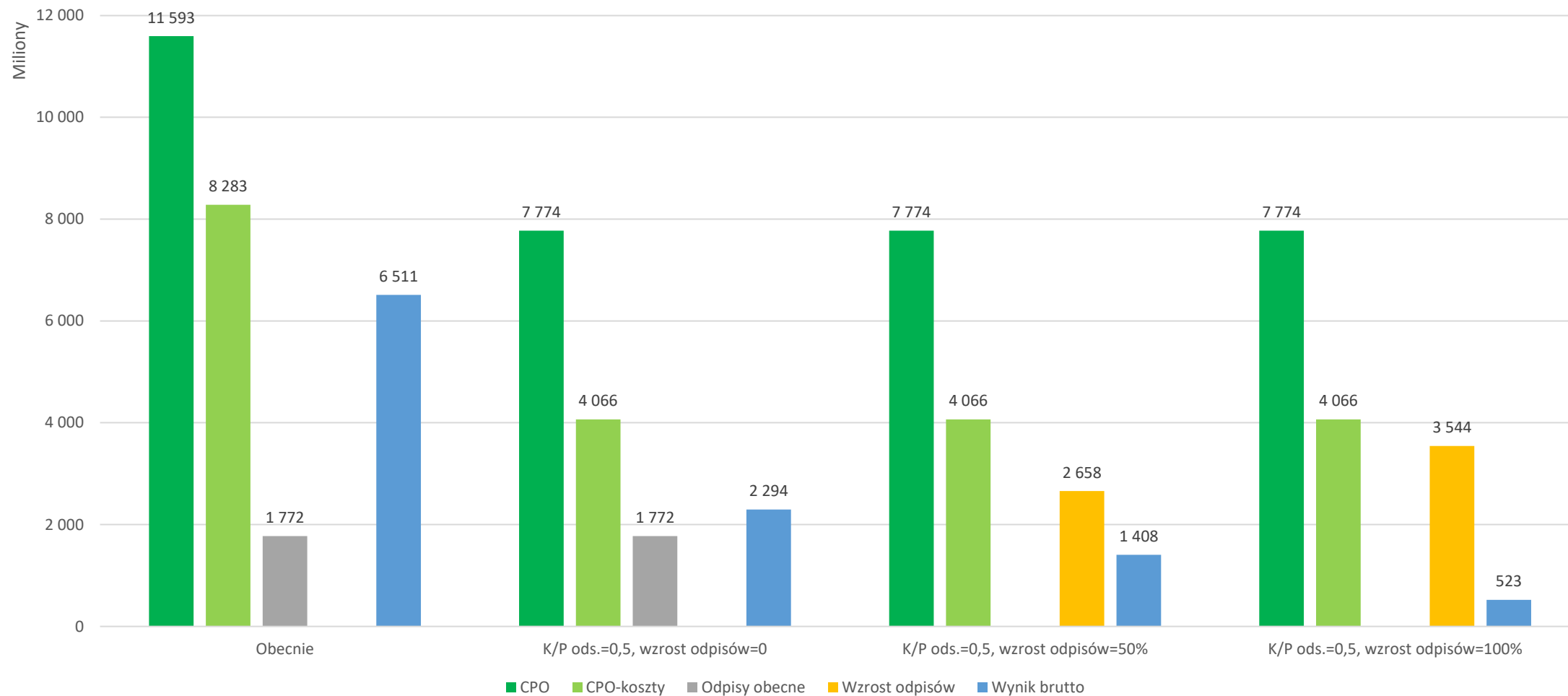
Odpisy i zawiązywane rezerwy w BS w 2022 r. są wyraźnie wyższe niż w ub.r. Koszty BS powiększone o odpisy i rezerwy wzrosły r/r o ok. 500%.

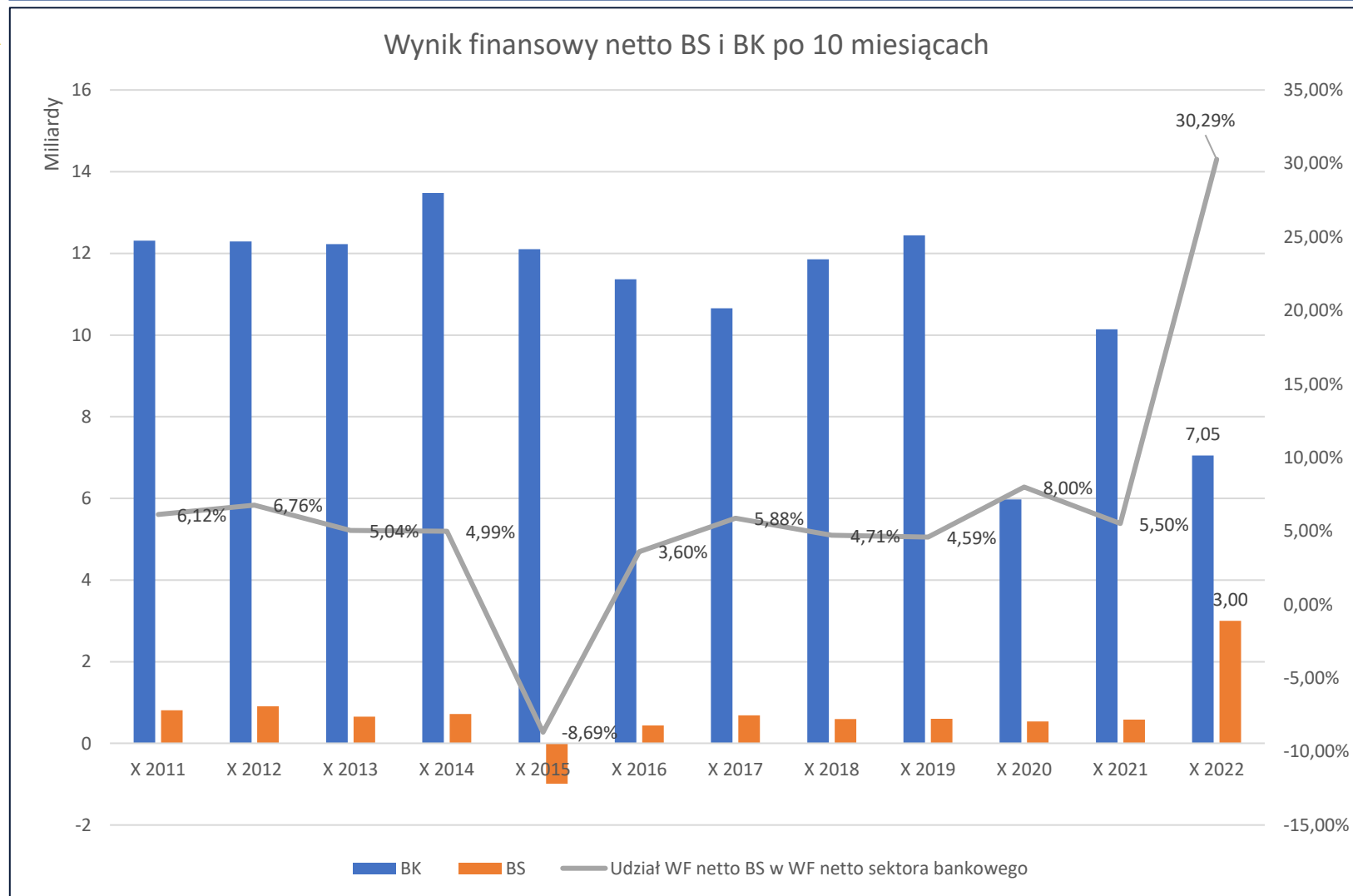
- **Suma rezerw i odpisów po 10 miesiącach 2022 r. osiągnęła w BS poziom 1,135 mld zł (wobec 0,2 mld zł w analogicznym okresie 2021 r.)**
- **W tym samym okresie suma rezerw i odpisów w BK osiągnęła poziom 8,914 mld zł (wobec 7,838 mld zł w analogicznym okresie 2021 r.)**

Urynkowanie poziomów kosztów odsetkowych przy dalszym wzroście odpisów może istotnie obniżyć wyniki BS

Wpływ kosztów odsetkowych, kosztów działania i odpisów na wynik brutto

WF netto BS po 10 miesiącach przekroczył 3 mld zł i stanowi ponad 30% WF netto sektora bankowego

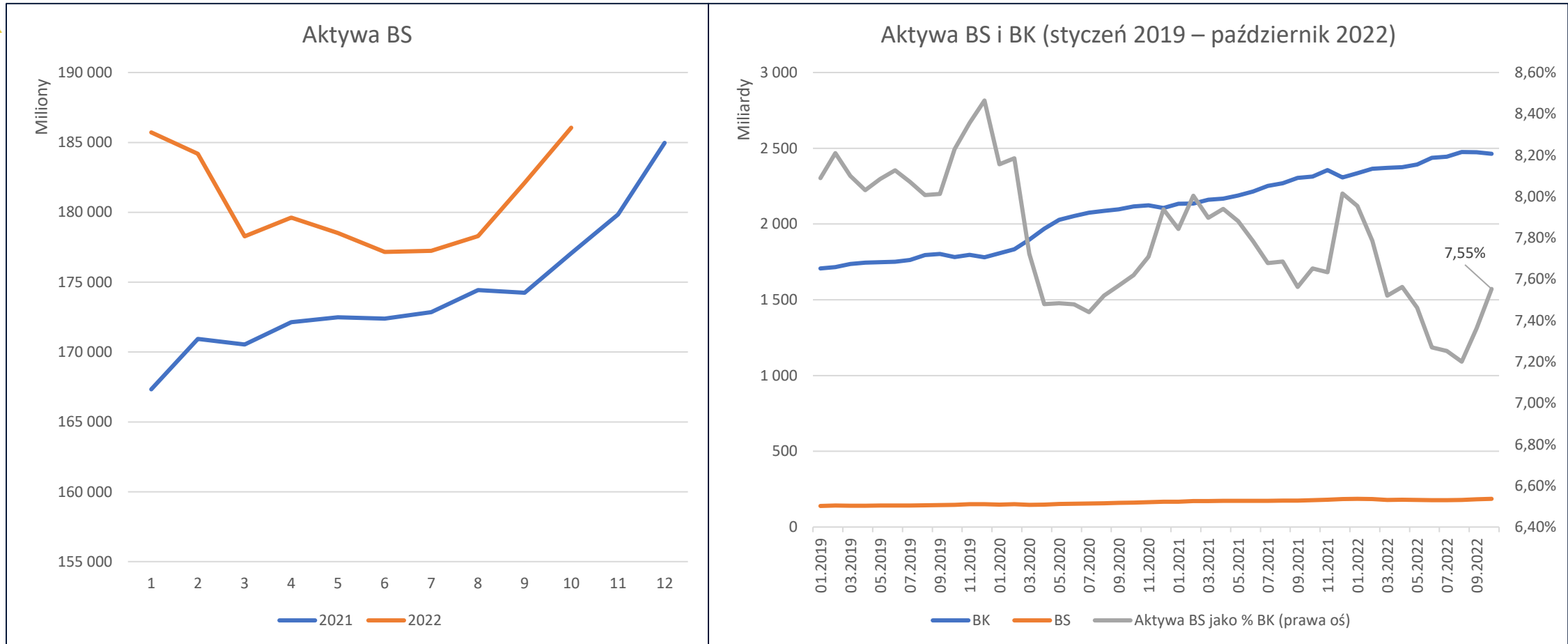
- WF netto sektora BS po 10 miesiącach jest równy 3,0 mld zł, wobec 0,58 mld zł w analogicznym okresie 2021 r.
- Oznacza to wzrost WF netto (r/r) o blisko 420%.
- WF netto BK po 10 miesiącach osiągnął poziom 7,05 mld zł, wobec 10,14 mld zł w analogicznym okresie 2021 r.
- Oznacza to spadek WF netto BK (r/r) o ponad 30%.

2

ZMIANY WYBRANYCH POZYCJI BILANSOWYCH BS

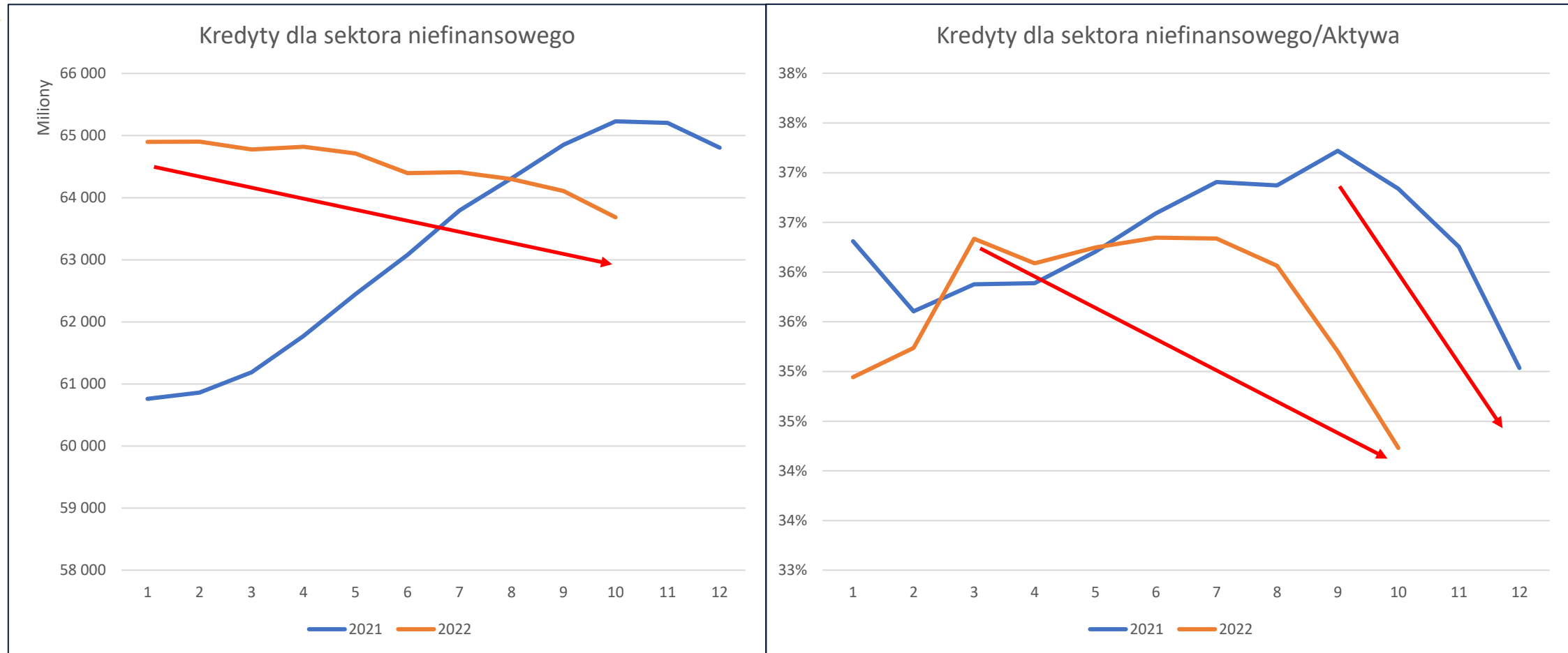
(DANE KNF Z 16/12/2022 – OBEJMUJĄ DANE DO X 2022 R. WŁĄCZNIE)

Po wzroście aktywów BS w 2021 r. o ponad 10%, w 2022 r. suma bilansowa utrzymuje się na stabilnym poziomie, choć wzrasta wyraźnie wolniej niż w BK

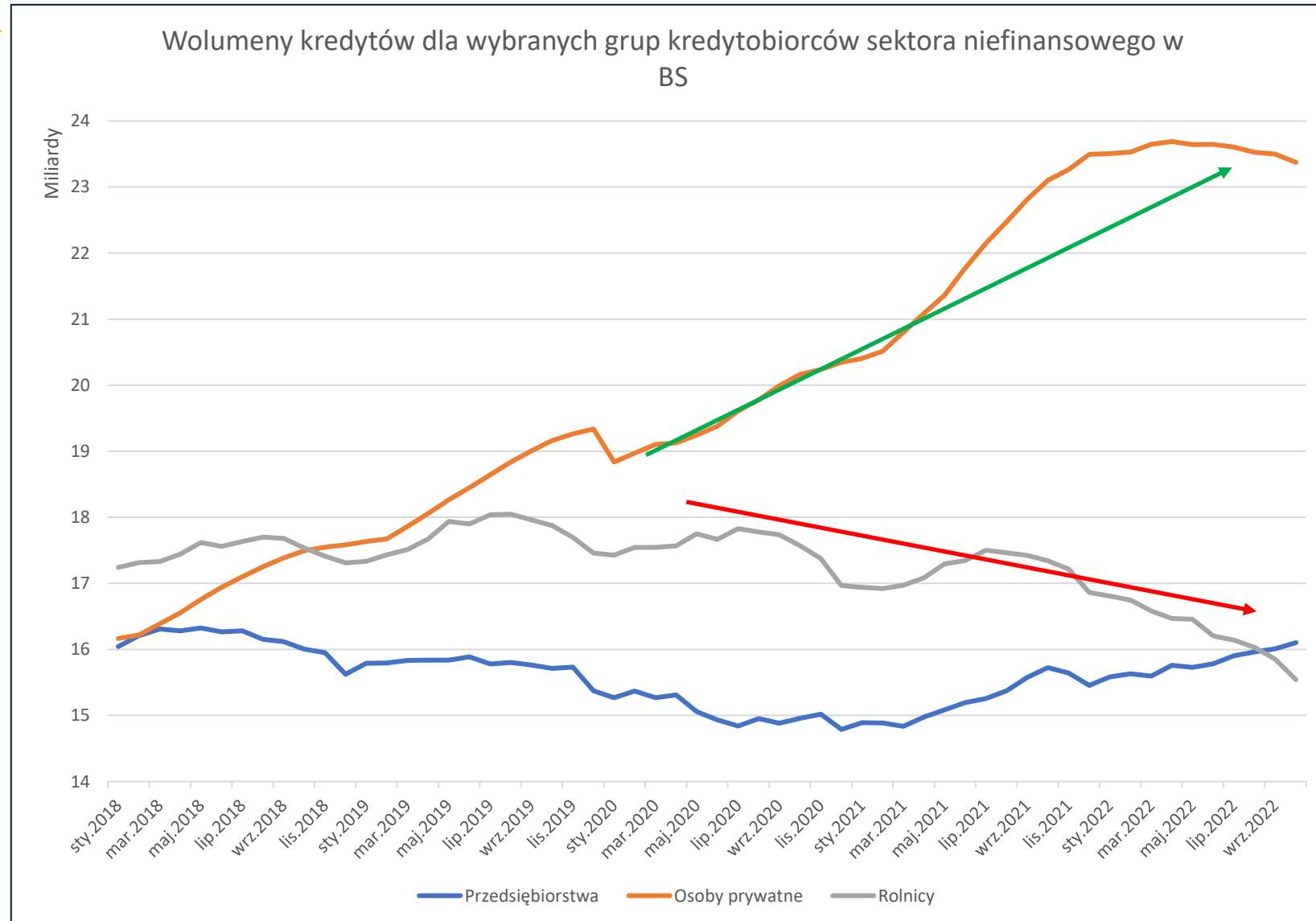
- Suma bilansowa BS na koniec X 2022 r. osiągnęła poziom 186,05 mld zł i wzrosła od końca 2018 r. o 34,57%.
- W analogicznym okresie suma bilansowa BK osiągnęła poziom 2.463,56 mld zł i wzrosła od końca 2018 r. o 45,8%.
- Wyższe tempo wzrostu aktywów BK niż BS skutkuje zmniejszeniem udziału BS w aktywach sektora bankowego.

Akcja kredytowa BS słabnie – w szczególności jest to widoczne w relacji do sumy bilansowej

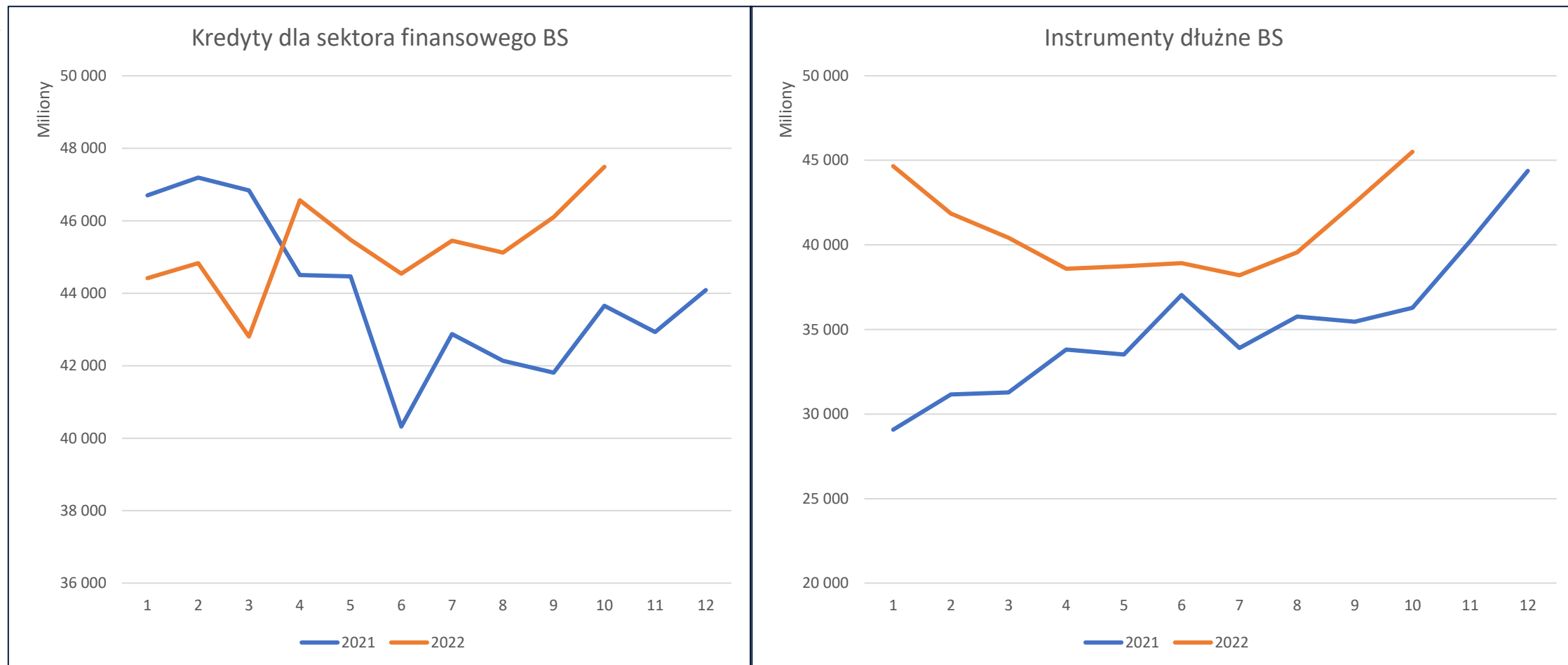
- Wolumen kredytów dla sektora niefinansowego w BS na koniec X 2022 r. osiągnął poziom 63,69 mld zł i systematycznie kurczył się w 2022 r.
- W szczególności silny spadek akcji kredytowej widoczny jest w relacji do sumy bilansowej (spadek udziału kredytów dla sektora niefinansowego w aktywach do poziomu 34,2%).

Słabnąca akcja kredytowa BS widoczna jest w szczególności w odniesieniu do rolników i przedsiębiorstw

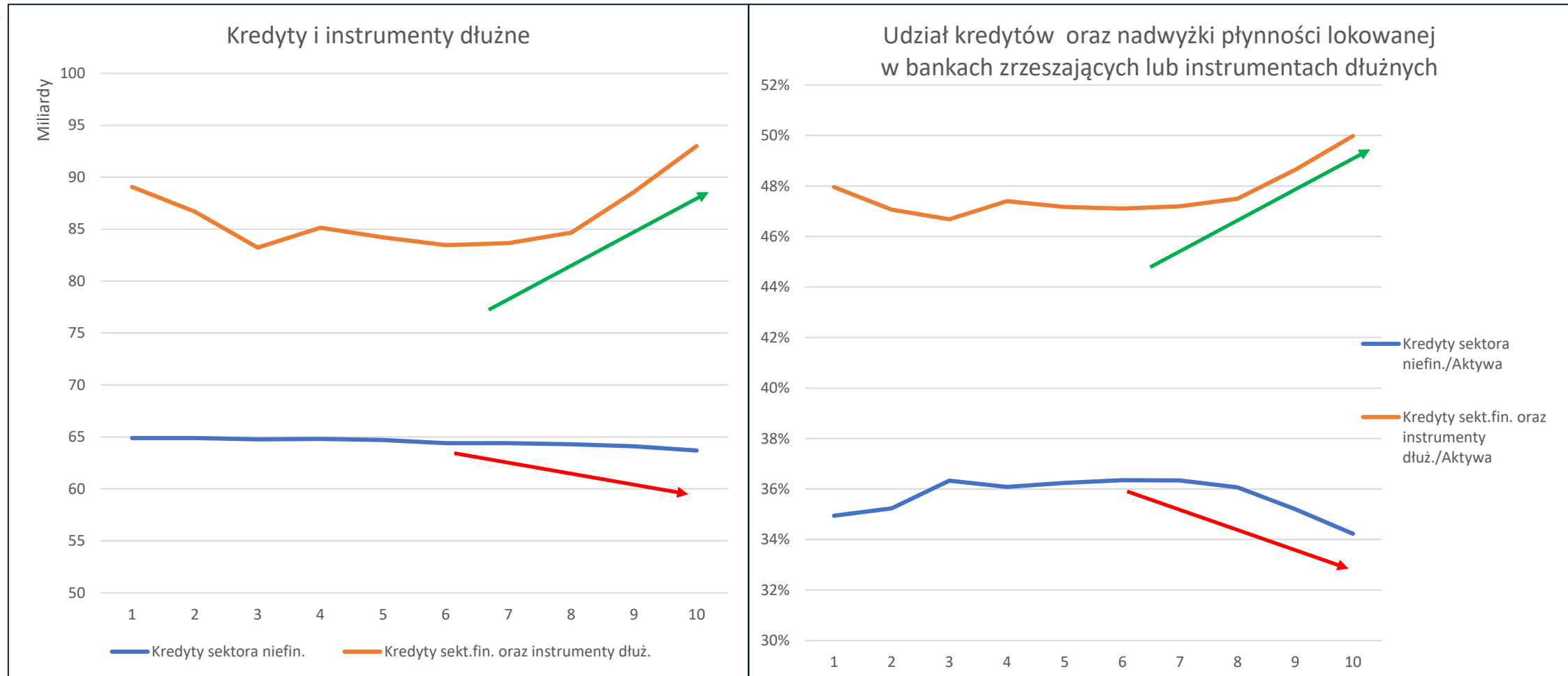
- Wolumen kredytów dla przedsiębiorstw w ujęciu r/r zwiększył się o 0,38 mld zł, tj. o 2,4%
- W tym samym czasie wolumen kredytów dla os. prywatnych zwiększył się o 0,27 mld zł (tj. o 1,17%) osiągając poziom 23,37 mld zł.
- Wolumen kredytów dla rolników na koniec X 2022 r. osiągnął poziom 15,54 mld zł i skurczył się r/r o 1,8 mld zł, tj. o 10,4%.

Wolne środki, zamiast w kredyty dla sektora niefinansowego, alokowane są w kredyty dla sektora finansowego i w instrumenty dłużne (środki w BZ)

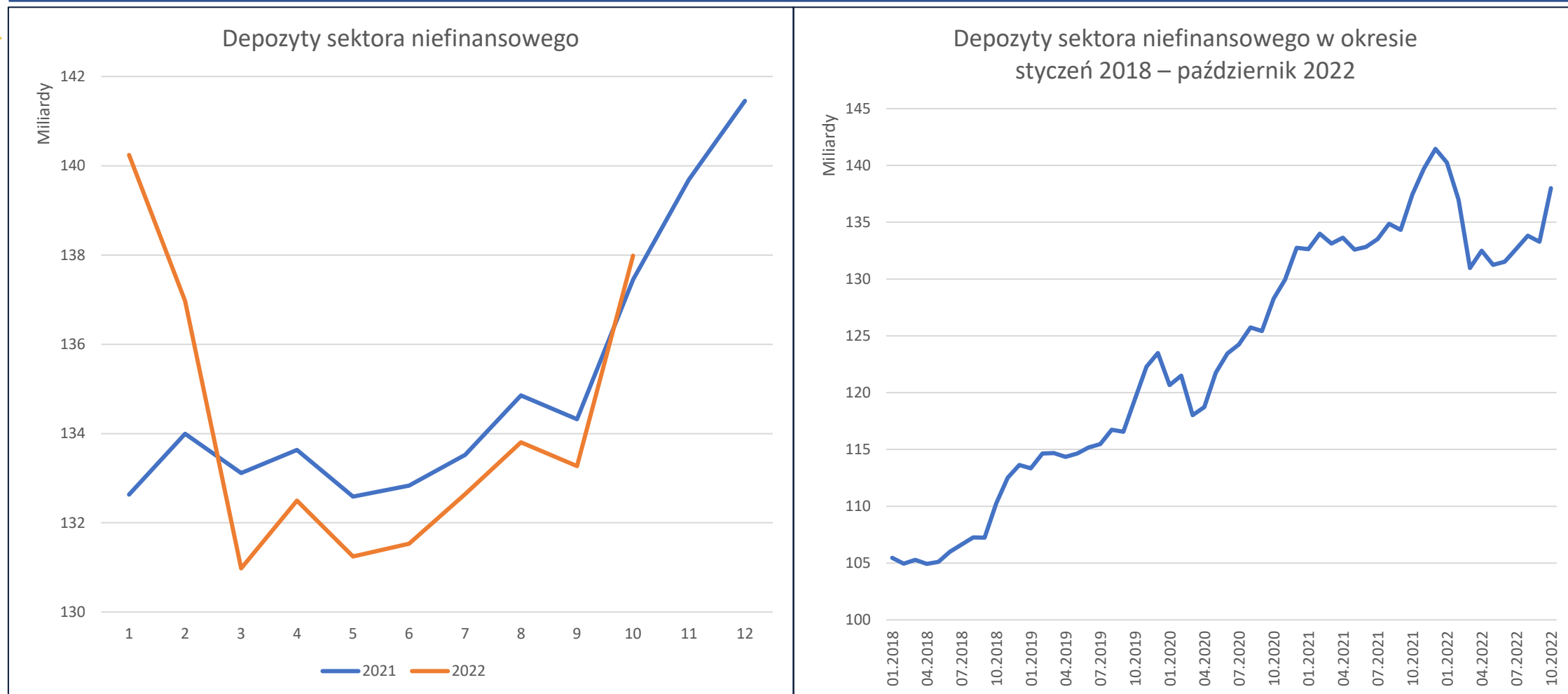
- Wolumen kredytów dla sektora finansowego w BS na koniec X 2022 r. osiągnął poziom 47,49 mld zł i wyraźnie rósł w 2022 r. (+7,72%, tj. + 3,4 mld zł).
- Wolumen instrumentów dłużnych (wg zamortyzowanego kosztu) osiągnął na koniec X 2022 r. poziom 45,51 mld zł, co oznacza wzrost o 13,14% w ujęciu r/r.

W BS nasila się zmiana modelu biznesowego polegając na malejącym zaangażowaniu w finansowanie podmiotów sektora niefinansowego

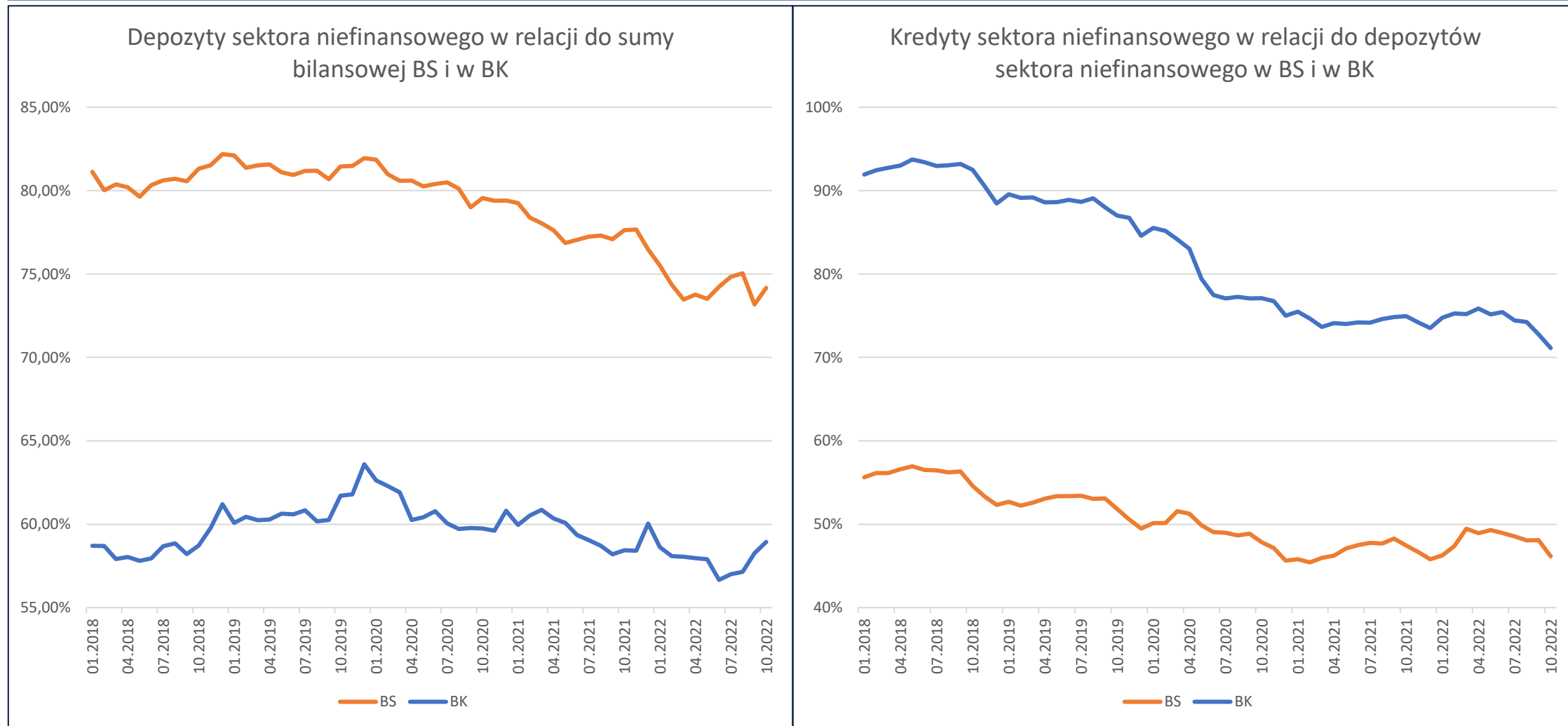
- Od początku 2022 r. łączny wolumen kredytów dla sektora finansowego i instrumentów dłużnych wzrósł w BS o 4,54 mld zł.
- W analogicznym okresie portfel kredytów dla sektora niefinansowego skurczył się o 1,12 mld zł.

Depozyty sektora niefinansowego, po sporym tąpnięciu w 2022 r., ponownie zaczęły wzrastać

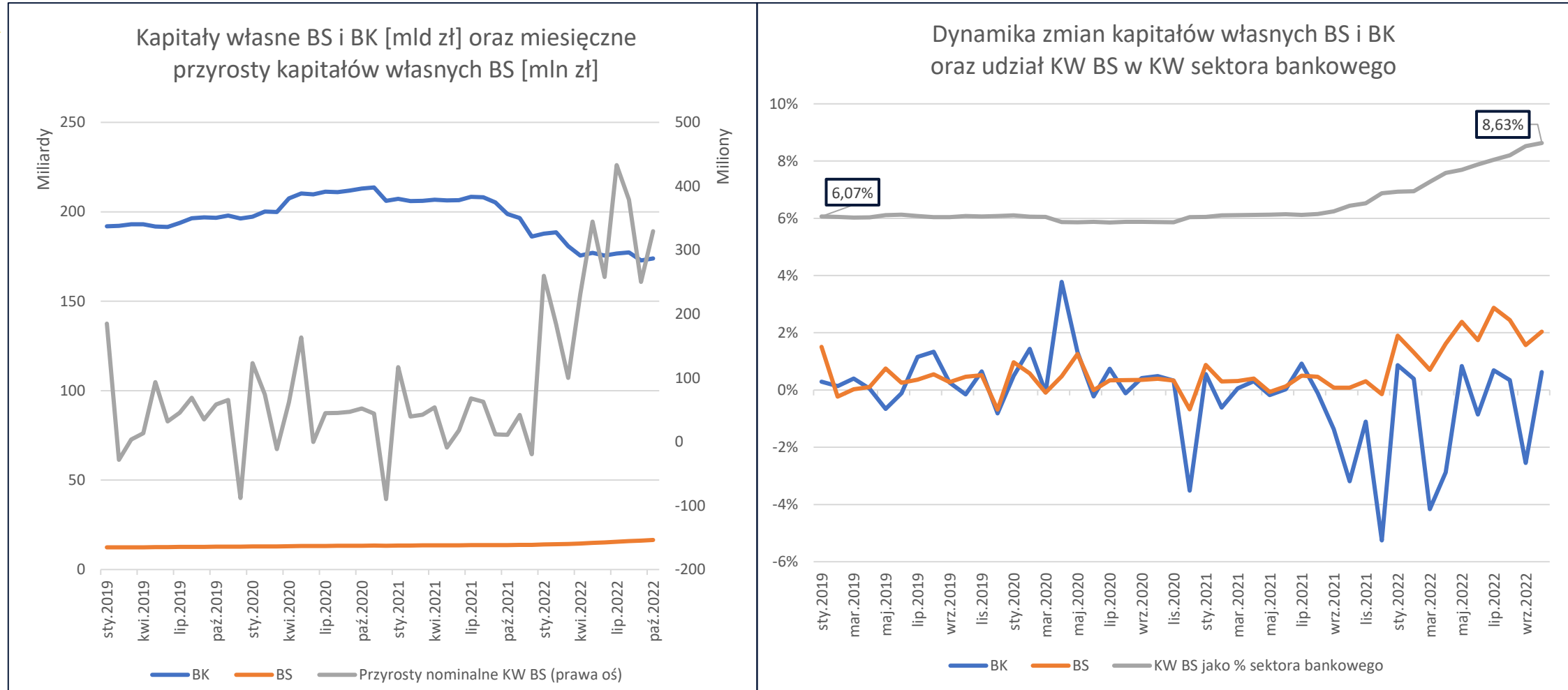
- Depozyty sektora niefinansowego w BS (wg stanu na koniec X 2022 r.) osiągnęły poziom 137,99 mld zł i **od początku 2022 r. skurczyły się o 3,46 mld zł.**
- Silny spadek depozytów sektora niefinansowego w BS widoczny początku 2022 r. został zahamowany dopiero w X 2022 r. (wzrost m/m o 4,7 mld zł).

Depozyty sekt. niefin. stanowią coraz mniejszą część pasywów BS. W BS utrzymuje się trend spadkowy wskaźnika kredyty sektora niefinansowego do depozytów sektora niefinansowego.

- O ile w BK relacja depozytów sektora niefinansowego do sumy bilansowej utrzymuje się na względnie stabilnym poziomie, o tyle w BS widoczny jest jej silny spadek (w samym tylko 2022 r. o 2,3 pp.)

W warunkach silnego spadku kapitałów własnych BK, BS zwiększyły swój udział w kapitałach własnych w relacji do BK

- Kapitały własne BS na koniec X 2022 r. osiągnęły poziom 16,48 mld zł, odnotowując wzrost r/r o 2,79 mld zł, tj. 20,39%.
- W analogicznym okresie kapitały własne BK osiągnęły poziom 173,87 mld zł, odnotowując spadek o 24,86 mld zł, tj. o 12,51%.

Związek Banków Polskich

Ul. Kruczkowskiego 8
00-380 Warszawa

dr Tomasz Pawlonka
Zespół Badań i Analiz
tomasz.pawlonka@zbp.pl

www.zbp.pl

Procesy łączeniowe w sektorze bankowym nasilają się

